

केंद्र पुरस्कृत प्रधानमंत्री मातृ वंदना
योजनेंतर्गत सर्वसाधारण घटकाकरीता
सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षासाठी निधी
वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

सार्वजनिक आरोग्य विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: पुरमा-२०२३/प्र.क्र.३१२/कु.क.

गो. ते. रुग्णालय संकुल इमारत, १० मजला, बी विंग,

मंत्रालय, एल.टी.मार्ग, मुंबई -४०० ००१.

दिनांक: १८ जानेवारी, २०२४

वाचा -

- १) केंद्र शासनाचे मंजूरी आदेश क्र.१५/२७/२०२२ - PMMVY, दि.१७.१०.२०२२.
- २) केंद्र शासनाचे मंजूरी आदेश क्र.१५/२१/२०२२ - PMMVY, दि.३१.०३.२०२३.
- ३) सार्वजनिक आरोग्य विभाग, शासन निर्णय क्र.मासका-२०२२/प्र.क्र.७४०/कु.क, दि. ०९.१०.२०२३.
- ४) अतिरिक्त संचालक, आरोग्य सेवा, राज्य कुटुंब कल्याण कार्यालय, पुणे यांचे जा.क्र. राकुका/अर्थसंकल्प/कक्ष-४/नस्ती क्र.११ प्रधानमंत्री मा. वं. यो. सर्व/ ४० टक्के निधी / २२११३८८/ शासन निर्णय प्राप्त /२३ /५९५०४-५०६/२३, दि. २६.१२.२०२३ चे पत्र.
- ५) सार्वजनिक आरोग्य विभाग, शासन निर्णय क्र.मासका-२०२२/प्र.क्र.३१२/कु.क, दि. २८.११.२०२३ व दि.२८.१२.२०२३

प्रस्तावना :-

देशातील गर्भवती महिलांना आर्थिक सहाय्य पुरविण्यासाठी प्रधानमंत्री मातृ वंदना ही केंद्र पुरस्कृत योजना सन २०१७-१८ या आर्थिक वर्षापासून केंद्र व राज्याच्या ६० : ४० आर्थिक सहभागातून राबविण्यात येत आहे. केंद्र शासनाने सन २०२३-२०२४ पासून योजनेच्या स्वरूपात सुधारणा केल्याने दुसरे अपत्य मुलगी असल्यास त्याकरिता द्यावयाच्या लाभापोटी सन २०२३-२०२४ या आर्थिक वर्षात केंद्र शासनाने योजनेच्या सर्वसाधारण घटकाच्या केंद्र हिश्यापोटी रु.१,०२,०८,८४,५१८/- इतका निधी मंजूर केला आहे. त्यापैकी संदर्भ क्र.१ अन्वये प्राप्त रु.१२,७४,३३,५१८/- इतका निधी SNA मध्ये जमा करण्यात आलेला आहे. त्यामुळे संदर्भ क्र. २ च्या मंजूरी आदेशान्वये प्राप्त उर्वरित रु.८९,३४,५१,०००/- (एकोणनव्वद कोटी, चौतीस लाख, एक्कावण हजार फक्त) इतका केंद्र हिश्याचा निधी (लेखाशिर्ष-२२११ १५०१) व सदर केंद्र हिश्याच्या अनुरूप राज्य हिश्याचा ४०% नुसार रु. ६८,०५,९०,०००/- (रुपये अडसष्ट कोटी, पाच लाख, नव्वद हजार फक्त) पैकी (रु.१४.८५ कोटी इतकी रक्कम वितरित असल्याने) रु.५३,२०,९०,०००/- (रुपये त्रेपन्न कोटी, वीस लाख, नव्वद हजार फक्त) एवढा निधी (लेखाशिर्ष-

२२११ १३८८) सन २०२३-२४ च्या अर्थसंकल्पीय तरतूदीतून संबंधित यंत्रणेस संदर्भ क्र. ५ अन्वये वितरीत करण्यात आला आहे. आता राज्य हिश्याच्या उर्वरित १४,८५,००,०००/- (रुपये चौदा कोटी, पंचाऐंशी लाख फक्त) रक्कमेपैकी ७,४२,५०,००० /- (रुपये सात कोटी, बेचाळीस लाख, पन्नास हजार फक्त) इतकी रक्कम दि. २८.०४.२०२३ रोजी BDS वर वितरित करण्यात आली असल्याने आता उर्वरित रक्कम रु. ७,४२,५०,००० /- (रुपये सात कोटी, बेचाळीस लाख, पन्नास हजार फक्त) BDS वर उपलब्ध करून देण्यास व एकूण रक्कम रु. १४,८५,००,०००/- (रुपये चौदा कोटी, पंचाऐंशी लाख फक्त) वितरित करण्यास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

प्रधानमंत्री मातृवृंदना योजनेची प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी दुसऱ्या अपत्याकरिता द्यावयाच्या लाभापोटी केंद्र शासनाने सन २०२३-२०२४ या आर्थिक वर्षात सर्वसाधारण घटकासाठी केंद्र हिश्याचा रु.१,०२,०८,८४,५१८/- इतका निधी दोन टप्प्यात मंजूर केला आहे. त्यापैकी रु.१२,७४,३३,५१८/- इतका निधि SNA मध्ये जमा करण्यात आलेला आहे. त्यामुळे उर्वरित रु.८९,३४,५१,०००/- (एकोणनव्वद कोटी, चौतीस लाख, एक्कावण्ण हजार) इतका केंद्र हिश्याचा निधी (लेखाशिर्ष-२२११ १५०१) व सदर केंद्र हिश्याच्या अनुरूप राज्य हिश्याच्या ४०% नुसार रु.६८,०५,९०,०००/- (रुपये अडसष्ट कोटी, पाच लाख, नव्वद हजार फक्त) पैकी (रु१४.८५ कोटी इतकी रक्कम वितरित असल्याने) रु. ५३,२०,९०,०००/- (रुपये त्रेपन्न कोटी, वीस लाख, नव्वद हजार फक्त) एवढा निधी (लेखाशिर्ष- २२११ १३८८) संबंधित यंत्रणेस संदर्भ क्र. ५ अन्वये वितरीत करण्यात आला आहे. राज्य हिश्याच्या उर्वरित १४,८५,००,००० /- (रुपये चौदा कोटी, पंचाऐंशी लाख फक्त) रक्कमेपैकी ७,४२,५०,००० /- (रुपये सात कोटी, बेचाळीस लाख, पन्नास हजार फक्त) इतकी रक्कम दि. २८.०४.२०२३ रोजी BDS वर वितरित करण्यात आली असल्याने आता उर्वरित रक्कम रु. ७,४२,५०,००० /- (रुपये सात कोटी, बेचाळीस लाख, पन्नास हजार फक्त) BDS वर उपलब्ध करून देण्यास व एकूण रक्कम रु. १४,८५,००,०००/- (रुपये चौदा कोटी, पंचाऐंशी लाख फक्त) वितरित करण्यास या शासन निर्णयान्वये मंजूरी देण्यात येत आहे.

२. उपरोक्त अनुदानासाठी प्रशासकीय अधिकारी, आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. त्यांनी सदर शासन निर्णयान्वये वितरित केलेल्या निधिबाबतचे देयक कोषागारात सादर करून विहित केलेल्या बाबीवर खर्च करण्यासाठी राज्य आरोग्य सोसायटी-PMMVY यांच्याकडे निधी सुपूर्द करावा. यासाठी सहसंचालक (अर्थ व प्रशासन), आरोग्य सेवा, आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई यांना नियंत्रण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे

३. या शासन निर्णयान्वये वितरीत केलेले अनुदान योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी उघडण्यात आलेल्या SNA मध्ये जमा झाल्यानंतर लाभपात्र लाभार्थ्यांच्या खात्यात थेट जमा करण्यात येणार आहे, असे प्रमाणित करण्यात यावे.

४. सन २०२३-२०२४ या आर्थिक वर्षात मागणी क्र. आर-१, २२११- कुटुंब कल्याण, (००) १०३ माता व बाल आरोग्य, (०२) प्रधानमंत्री सुरक्षित मातृत्व सहयोग कार्यक्रम, (०२) (०१) प्रधानमंत्री मातृ वंदना योजना, (केंद्र पुरस्कृत योजना) (राज्य हिस्सा ४० %) (कार्यक्रम) (२२११ १३८८), ३१ सहाय्यक अनुदाने (वेतनेत्तर) या लेखाशिर्षाखाली मंजूर असलेल्या तरतूदीच्या मर्यादेत खर्च करण्यात यावा.

५. सदर खर्च हा सशर्त असून केलेल्या खर्चाचे विहित नमुन्यातील उपयोगिता प्रमाणपत्र व योजनेचा प्रगतीचा अहवाल केंद्र व राज्य शासनास विहित प्रपत्रात केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार वेळोवेळी पाठविण्यात यावा. तसेच सदर निधी हा सन २०२३-२०२४ या आर्थिक वर्षात खर्च करण्यात यावा. प्रधानमंत्री मातृ वंदना या केंद्र पुरस्कृत योजनेसाठी प्राप्त झालेल्या अनुदानापेक्षा अधिक खर्च होणार नाही याची दक्षता संबंधित कार्यालयाने घ्यावी.

६. हा शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या अनौ. संदर्भ क्र.२४७/१४७२, दि.१८.१०.२०२३ व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.४३४/व्यय-१३, दि.३१/१०/२०२३ अन्वये प्राप्त झालेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०११८१७४१४४१८१७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अनिल कुमेरिये)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. महालेखापाल, लेखा व अनुज्ञेयता / लेखापरीक्षा १/२ मुंबई/ नागपूर
२. अधिदान व लेखा कोषागार, मुंबई.

३. निवासी लेखा अधिकारी, मुंबई
४. आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
५. संचालक-१, आरोग्य सेवा, आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई.
६. संचालक-२, आरोग्य सेवा, पुणे.
७. अतिरिक्त संचालक, आरोग्य सेवा राज्य कुटुंब कल्याण कार्यालय, पुणे
८. सहसंचालक (अर्थ व प्रशासन), आरोग्य सेवा, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई
९. प्रशासकीय अधिकारी, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई
१०. मुख्य प्रशासकीय अधिकारी, राज्य कुटुंब कल्याण कार्यालय, पुणे
११. जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे
१२. वित्त विभाग, व्यय -१३ / अर्थसंकल्प -९, मंत्रालय, मुंबई.
१३. सार्वजनिक आरोग्य विभाग (अर्थसंकल्प / लेखा), मंत्रालय, मुंबई
१४. निवड नस्ती (कु.क.)